

Alkoholilain uudistus

Esitys eduskunnan verojaostolle
10.11.2017

Kari Luoto, Päivittäistavarakauppa ry

Mietojen alkoholijuomien vähittäismyynti Suomessa 2016

	Alko Tuhatta litraa	Alko +/- %	Vähittäiskauppa Tuhatta litraa	Vähittäiskauppa +/- %
Long drink	5 390	-4,2 %	26 606	-2,3 %
Miedot viinit	53 703	-0,2 %	506	-1,7 %
Olut	8 434	-1,6 %	346 226	0,3 %
Siideri	660	-3,1 %	26 649	-1,3 %
Väkevät juomat	24 175	-1,8 %		
Yhteensä	92 362	-1,0 %	399 988	0,0 %

Aukioloaikojen vapauttaminen toi isoille ruokakaupoille noin 15 uutta myyntipäivää + lauantai- ja sunnuntai-illat. Merkittävästi lisääntyneestä myyntiajasta huolimatta alkoholin myynti ei vuonna 2016 kuitenkaan kasvanut, vaan säilyi vuoden 2015 tasolla. Kuluvaan vuoteen 2017 ensimmäisellä puoliskolla (1-6/2017) pt-kauppojen alkoholin myynti laski -2 %. Samaan aikaan koko myynnin kehitys oli +1,2 %.

Alkoholijuomien matkustajatuonti juomaryhmittäin vuosina 2015 ja 2016, miljoonaa litraa

Juomaryhmä	Vuosi 2015 milj. litraa	Vuosi 2016 milj. litraa	Muutos (%)
Oluet	31,1	36,0	15,7
Siiderit	8,5	8,7	2,8
Long-drink -juomat	11,4	14,9	30,6
Miedot viinit	11,2	12,2	8,6
Välituotteet (väkevöidyt viinit ja juomasekoitukset)	1,3	2,0	48,6
Väkevät alkoholijuomat	8,5	7,9	-7,7
Alkoholijuomien tuonti yhteensä	72,0	81,5	13,3
Alkoholijuomien tuonti yhteensä (100 % alkoholina)	8,1	8,4	4,9

- Panimo-
tuotteiden
matkustajatuonti
kasvoi 16,9 %.

- Oluen tuonti yli
4-kertainen Alkon
myyntiin
verrattuna

- Koko matkustaja-
tuonti vastaa lähes
200 Alkon myyntiä
(Alkoja 353 kpl)

Mietojen alkoholijuomien markkinaosuudet/ vähittäismyyntilitrat Suomessa 2016

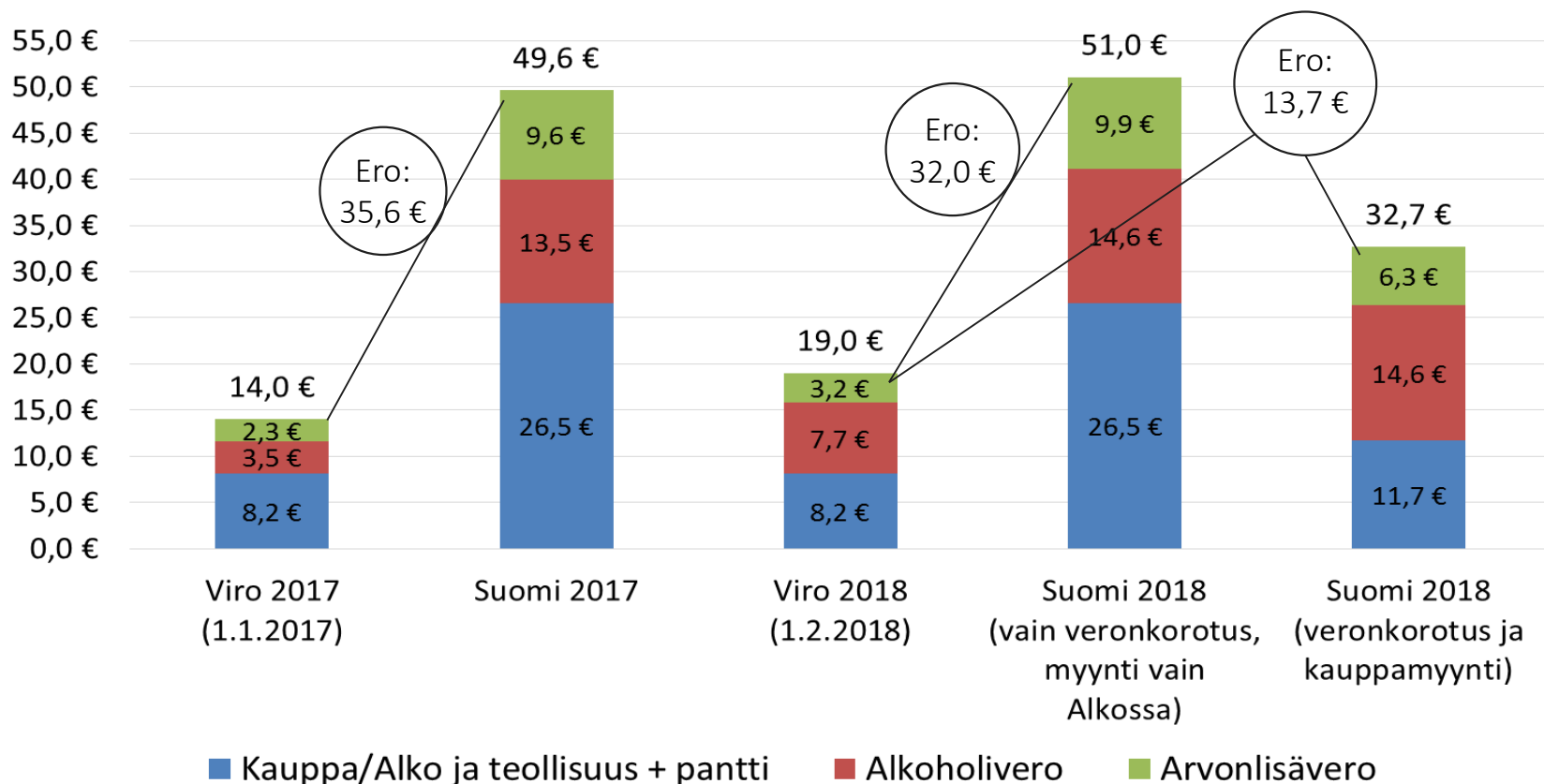
Myynti/tuhat litraa	Alko	Anniskelu	Matkustaja-tuonti	Vähittäis-kauppa	Yhteensä
Olut	8 434	58 883	36 000	346 226	449 543
Lonkero	5 390	7 693	14 900	26 606	54 589
Siideri	660	6 395	8 700	26 649	42 404
Yhteensä	14 484	72 971	59 600	399 481	546 536

Lähde: Valvira & THL, 2016 tilastot

Matkustajatuonnin markkinaosuus miedoista alkoholijuomista (olut, lonkero, siideri) oli 13,4 % vuonna 2016. Esitetyt korotukset ja korotusten painotukset eri tuoteryhmien välillä kohdistuvat eniten päivittäistavarakaupan myymiin alkoholijuomatuotteisiin.

Pelkät veromuutokset eivät vähennä matkustajatuontia

IV-oluen hinta ennen sekä vero- ja jakelutiemuutosten jälkeen Suomessa ja Virossa (€)

■ Arvio tehty tuotteella: Karhu A 5,3 % 24 x 0,33 litraa. Taloustutkimus arvioinut vuoden 2018 hintatasot.

■ Suomen alkoholiveron oletetaan nousevan 8,5 % kaikissa alkoholijuomaryhmissä.

→ Pelkät veronkorotukset eivät juurikaan tule vähentämään matkustajatuontia. Vasta enintään 5,5 %:n juomien vähittäismyyntin vapauttaminen supistaisi selvästi Suomen ja Viron välistä hintaeroa.

Miten alkoholilain muutos vaikuttaa vähittäiskauppaan

- 1) Prosenttirajan nosto 4,7 % → 5,5 %
- 2) Valmistustaparajoitteesta luopuminen
- 3) IV-oluiden, siidereiden ja lonkeroiden hintojen lasku
- 4) Suomen ja Viron veronkorotusten vaikutusten huomioiminen

Kulutusmuutos

Olut

- mikä osuus III → IV
- vahvuus 4,5 → 4,7 %

Lonkero

- mikä osuus siirtyy
- vahvuus 4,7 → 5,5 %

Pt-kauppa

- muutokset valikoimissa ja hinnoittelussa

Taustalla useita

kuluttajatutkimuksia, tilastoja myynneistä ja alan ammattilaisten näkemyksiä kuluttajakäyttäytymisen muutoksesta.

Matkustaja- tuonti

- olut
- lonkero

Alko

- olut
- lonkero

Tapahtuuko kilpailun kautta muutos tarjoomassa?

Asiakasvirran vähenemisen kautta vaikutus viinien ja väkevien myyntiin.

Arvio kokonaiskulutuksen muutoksesta huomioiden ristiinjoustot myyntikanavien välillä.

5,5 % alkoholijuomien myynnin vapauttamisella ja veronkorotuksilla on useita suotuisia vaikutuksia

Matkustajatuonti puolittuu

- IV-oluiden ja lonkeroiden myynnin salliminen päivittäistavarakaupassa laskisi näiden tuotteiden hintoja. Suomen ja Viron välinen hintaero pienenisi noin 60 prosenttia ja puolittaisi näiden juomien matkustajatuonnin.

Alkoholiverotulot kasvavat yli 150 miljoonaa euroa

- Suomen ja Viron alkoholijuomien verojen nosto sekä IV-oluiden ja lonkeroiden myynnin salliminen päivittäistavarakaupassa lisäisi valtion alkoholiverotuloja noin 152 –156 miljoonaa euroa vuodessa.

Absoluuttisen alkoholin kokonaiskulutus laskee 1 % nykyisestä

- IV-oluiden ja lonkeroiden siirto päivittäistavarakauppaan lisää absoluuttialkoholin kokonaiskulutusta 0,5 % mutta samalla kulutus siirtyy kohti miedompia tuotteita. Väkevien kulutus vähenee 9 %.
- Suomen alkoholiveron nosto vähentää absoluuttialkoholin kokonaiskulutusta 1,5 %.

Yhteenveto PTY:n lausunnosta (1/2)

- On ensiarvoisen tärkeää, että esitetyt veronkorotukset toteutetaan ainoastaan, mikäli samanaikaisesti eduskunnan käsiteltävänä oleva alkoholilain kokonaisuudistus toteutetaan hallituksen esityksen mukaisesti.
- Pelkät veronkorotukset eivät kavenna Suomen ja Viron välistä hintaeroa juuri lainkaan, jolloin myös vaikutus matkustajatuontiin jää marginaaliseksi.
- Merkittävä matkustajatuonnin väheneminen ja Suomen valtion verotulojen lisäys voidaan saavuttaa vapauttamalla mietojen juomien myynti markkinaehtoiseen hinnoitteluun.

Yhteenveto PTY:n lausunnosta (2/2)

- PTY ei kannata veronkorotusten kohdistamista esitetyllä tavalla. Ehdotuksen mukaan mietojen käymisteitse valmistettujen juomien veroa korotettaisiin 15,4 %, oluen 10,6 % ja väkevien ainoastaan 4,8 %.
- Myös verotusratkaisuun tulisi ohjata kuluttajien juomatottumusten muutosta väkevistä juomista mietoihin.
- Mahdollisten alkoholiverokorotusten tulee tulla voimaan samanaikaisesti uuden alkoholilain voimaantulon kanssa.